

בש"פ 6228/17 - ציון שמואל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 6228/17

כבוד השופט א' שהם

לפני:

ציון שמואל

המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בעמ"ת 1490-07-17, מיום 12.7.2017, שניתנה על ידי כב' השופט א' חזק

עו"ד שני פרג'ון; עו"ד עמית ויצמן

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופט א' חזק), בעמ"ת 1490-07-17, מיום 12.7.2017. בגדרה של החלטה זו, נדחה עררו של המבקש על שתי החלטות של בית משפט השלום באשקלון (כב' השופטת ע' חולתא), במ"ת 1869-04-17, מיום 19.4.2017 ומיום 28.6.2017. במסגרתן של החלטות אלה נקבע, כי קיימות ראיות לכאורה נגד המבקש, והוחלט כי הוא ייעצר עד לתום ההליכים במשפטו.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגשו שני כתבי אישום לבית משפט השלום באשקלון. כתב האישום הראשון, במ"ת 1869-04-17 (להלן: תיק עבירות הסמים), כולל שני אישומים, במסגרתם יוחסו למבקש העבירות הבאות: יצוא, יבוא, מסחר או הספקת סמים מסוכנים, לפי סעיף 13, בצירוף סעיף 19א, לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה); והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודה. מעובדות האישום הראשון עולה, כי ביום 5.3.2017, בסמוך לשעה 22:50, סיפק המבקש לנאשמים 2 ו-3 בכתב האישום, סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל של כ-11 גרם. מן האישום השני עולה, כי ביום 20.3.2017, סמוך לשעה 18:20, החזיק המבקש סם מסוכן

עמוד 1

כתב האישום השני, במ"ת 1892-04-17 (להלן: תיק עבירות הרכוש), מחזיק שלושה אישומים ומייחס למבקש את ביצוע העבירות שלהלן: פריצה לבניין שאינו דירה ובצוע גניבה, לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); הסגת גבול פלילית, לפי סעיף 447(א) לחוק העונשין; התפרצות למגורים לשם ביצוע עבירה, לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין; גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין; התפרצות לרכב בכוונה לגנוב, לפי סעיף 1413 לחוק העונשין; וגניבה מרכב, לפי סעיף 413(א) לחוק העונשין. במסגרת האישום הראשון נטען, כי ביום 11.3.2017, סמוך לשעה 02:00, הסיג המבקש גבול בכך שנכנס לחצר ביתו של המתלונן 1, בזמן שבני הבית היו ישנים, פרץ למחסן הבית, וגנב ממנו כלי עבודה וכלי גניבה שונים. מן האישום השני עולה, כי בסמוך למועד הנקוב באישום הראשון, התפרץ המבקש לדירתו של המתלונן 2, שכנו של המתלונן 1. נטען, כי המבקש פתח את דלת סלון הדירה, וגנב משם תכשיטים, מפתחות רכב וכרטיסי אשראי. במסגרת האישום השלישי נטען, כי בסמוך למועד האישום השני, התפרץ המבקש לרכבו של המתלונן 2, וגנב ממנו טלפון חכם מסוג איפון 6.

3. בד בבד עם הגשת כתבי האישום, הוגשו בשני התיקים בקשות למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 18.4.2017, אוחדו התיקים לצורך שמיעת טיעונים, בדבר קיומן של ראיות לכאורה. בכל הנוגע לתיק עבירות הרכוש, הסכים המבקש לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו, הגם שנטען כי מדובר בעבירות נעדרות תחכום, אשר אינן מצויות ברף חומרה גבוה. אשר לתיק עבירות הסמים נטען, כי אין בחומר הראיות כדי לקשור את המבקש לעבירות הספקת הסם, וכי כמות הסם שנתפס בביתו קטנה, כאשר הסם נועד לשימושו העצמי של המבקש.

ביום 19.4.2017, ניתנה החלטתו של בית משפט השלום, במסגרתה נקבע כי ישנן ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המבקש, גם בכל הנוגע לתיק עבירות הסמים. זאת לאחר שבית משפט השלום סקר את הראיות שנאספו בעניינו של המבקש, ובהן האזנות סתר שנערכו לשיחות טלפון שהמבקש ניהל עם גורמים נוספים, מהם עולה כי המבקש "מעורה היטב בעסקי הסמים, ולא רק כ'מעשן' המקבל אספקה מחברים, אף לא כמתווך, אלא כמי שיש לו שליטה על סמים". בסיום החלטתו האמורה, הפנה בית המשפט השלום את המבקש אל שירות המבחן, לצורך בחינת האפשרות לשחרר את המבקש לחלופת מעצר, תוך שילובו בתכנית טיפולית מתאימה.

4. שני תסקירים מטעם שירות המבחן הוגשו בעניינו של המבקש. בתסקיר הראשון, מיום 14.5.2017, נמסר כי המבקש הינו כבן 25, רווק, שטרם מעצרו הנוכחי התגורר בבית הוריו באשקלון. עוד נאמר בתסקיר, כי המבקש "נוטה להיגרר, ללא יכולת לערוך שיקול דעת בוגר ואחראי בנוגע למעשיו והמחירים המתלווים אליהם". בסיום התסקיר, פסל שירות המבחן את חלופת המעצר שהוצעה על ידי המבקש, בציינו כי בני משפחתו של המבקש, אשר הוצעו בתור מפקחים, "יתקשו להוות גורמי סמכות ולזהות מוקדי סיכון בהתנהגותו". לאור האמור, שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחררו של המבקש לחלופת מעצר.

ביום 5.6.2017, הוגש תסקיר משלים מטעם שירות המבחן, במסגרתו נבחנה חלופת מעצר נוספת, בצימר המצוי במושב הודיה, ובפיקוח אביו של המבקש, חבר משפחה, וקרוב משפחה נוסף. בתסקיר המשלים, המליץ שירות המבחן על חלופת המעצר המוצעת, בשילוב אמצעי אכיפה מוגבר של איזוק אלקטרוני, פיקוח אנושי מתמיד של המפקחים המוצעים, והשתלבות של המבקש בטיפול יום ב"יחידה לטיפול בהתמכרויות" באשקלון.

למען שלמות התמונה יצוין, כי הדיון בבקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים במשפטו נדחה, בשלב זה, מספר פעמים, לצורך השלמת "בדיקת היתכנות" למיקום חלופת המעצר המוצעת והתאמתה לתנאי פיקוח אלקטרוני.

5. בהחלטתו, מיום 28.6.2017, הורה בית משפט השלום על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים. תחילה, עמד בית משפט השלום על ההלכה לפיה נאשמים בעבירות של הפצת סמים לא ישוחררו, ככלל, לחלופת מעצר, אלא במקרים חריגים, והלכה זו חלה "על כל החוליות בשרשרת הפצת הסם". בית משפט השלום ציין, בהקשר זה, כי אין בנסיבות האירועים, המתוארים בכתבי האישום או בנסיבותיו האישיות של המבקש, דבר שניתן לראותו כחריג לכלל. עוד ציין בית משפט השלום, כי לחובתו של המבקש מספר הרשעות קודמות בעבירות דומות, לאלו המיוחסות לו בתיק הנוכחי; כי בתיק קודם משנת 2011 הופקעו צו שירות לתועלת הציבור וצו מבחן שהוטלו עליו; וכי במקביל לתיק הנוכחי, התנהל נגד המבקש תיק נוסף שעניינו בעבירות סמים, בבית משפט השלום באילת. בנוסף, הטעים בית משפט השלום כי מיקום חלופת המעצר המוצעת אינו מספק, שכן המושב הודיה מצוי במרחק נסיעה של דקות ספורות מהעיר אשקלון, שברחובותיה פעל, לכאורה, המבקש, להפצת הסמים. בית משפט השלום הבהיר, כי קיימים קשיים ביחס לזמינות המפקחים המוצעים, לצורך פיקוח אפקטיבי על המבקש, וכי ישנם קשיים הנוגעים לצימר, אשר הוצע לצורכי חלופת המעצר. לאור האמור, קבע בית משפט השלום כי הוראות החוק, המאפשרות מעצר באיזוק אלקטרוני, אינן מתקיימות במקרה דנן, וכי אין בחלופה המוצעת כדי לאיין את מסוכנותו של המבקש.

6. בערר שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, נטען להיעדרן של ראיות לכאורה בכל הנוגע לעבירות הספקת הסמים שיוחסו למבקש, ועוד נטען כי בית משפט השלום שגה כאשר הורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים. בהחלטתו, מיום 12.7.2017, ציין בית המשפט המחוזי כי בעניינו של המבקש אין ולו נסיבה אחת, אשר עולה כדי "טעם מיוחד", המצדיק את החזקתו של המבקש בפיקוח אלקטרוני, בהתאם לסעיף 22(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). עוד עמד בית המשפט המחוזי בהחלטתו, על עברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל מספר הרשעות קודמות, בעבירות של התפרצות למקום מגורים, בעבירות סמים שונות, ובסיוע לשיבוש הליכי משפט. בית המשפט המחוזי קבע בנוסף, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המבקש, גם בתיק עבירות הסמים. זאת שכן, המבקש הודה כי החזיק סם במשקל של כ-40 גרם; מתיק החקירה עולה שסם זה היה מחולק ל-17 אריזות; וחזוק לכך יש לראות בתמלילי שיחות טלפון מהאזנות סתר שבוצעו למבקש. בהתייחס לטענותיו של המבקש בדבר כרסום בעוצמת הראיות, ציין בית משפט השלום כי "בשלב זה, ניתן להגדירו ככרסום שאין ביכולתו להפחית באופן ממשי מעוצמת הראיות". כמו כן, עמד בית משפט השלום על מסוכנותו של המבקש, הנלמדת מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו, לפיו המבקש סיגל לעצמו דפוסים וקשרים חברתיים שוליים, ונכונותו להשתלב בטיפול לא נבעה מהפנמה אמיתית של נזקקותו לטיפול בתחום הסמים. לבסוף, ציין בית המשפט המחוזי כי אביו של המבקש נפסל, במסגרת תסקיר המעצר הראשון, מלשמש כמפקח על המבקש, וכי שני המפקחים האחרים שהוצעו, "הם אנשים עובדים". לאור האמור, נדחה עררו של המבקש.

הבקשה לרשות ערר

7. בבקשת רשות הערר שהגיש המבקש נטען, כי במקרה דנן מתקיימות שתי עילות למתן רשות ערר בפני בית משפט זה. תחילה, נטען כי הבקשה מעלה שאלה משפטיות בעלת חשיבות ציבורית, והיא מהם אותם "טעמים מיוחדים" המצדיקים שחרור של נאשם לחלופת מעצר תחת פיקוח אלקטרוני, לפי סעיף 22 לחוק המעצרים. נטען, בהקשר זה, כי קיים בלבול רב בנושא, כאשר כל מותב שופטים קובע "באופן שרירותי וכראות עיניו" אם אכן מתקיימים, לגישתו, "הטעמים המיוחדים". לגופו של עניין, טוען המבקש, כי הכרסום הראייתי שחל בראיות לכאורה, בכל הנוגע לעבירות

הספקת הסם המיוחסות לו, נכנס בגדר "טעמים מיוחדים". שנית, טוען המבקש, כי קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות מתן רשות ערר במקרה זה, ובהן העובדה כי בית משפט השלום "קבע מתווה לשחרורו של המבקש" לחלופת מעצר. בהכנת המתווה הושקעו, כך טוען המבקש, זמן יקר של שירות המבחן ומנהלת האיזוק האלקטרוני, וכן הוצאות כספיות מצד בני משפחתו של המבקש, ועל אף שהדבר לא נאמר במפורש, דומה כי המבקש רואה בכך בסיס לטענת הסתמכות מצדו. עוד טוען המבקש, כי בית המשפט המחוזי לא בחן כדבעי את הראיות בתיק עבירות הסמים, אשר נטען כי הן "ראיות נסיבתיות וקלושות", שכן, כך נטען, בית המשפט המחוזי סבר שיש בעבירות הרכוש כדי להצדיק את מעצרו של המבקש. המבקש הוסיף וטען, כי את החשש מפני מסוכנותו, בהקשר לעבירות הרכוש, ניתן לאיין באמצעות חלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני.

דיון והכרעה

8. הלכה היא, כי רשות לערור על החלטה בנושא מעצר, לפי סעיף 53(א1) לחוק המעצרים שמורה למקרים מיוחדים, בהם מתעוררת שאלה משפטית רחבה, בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או למקרים בהם קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, כגון: פגיעה בלתי מידתית בזכויות הנאשם; חשש לעוול היורד לשורשו של עניין; או פגם מהותי שנפל בהחלטת המעצר (בש"פ 4253/17 דבש נ' מדינת ישראל (18.6.2017); בש"פ 3670/17 אהרון נ' מדינת ישראל (7.6.2017); בש"פ 10011/16 יאסין נ' מדינת ישראל (10.1.2017) (להלן: עניין יאסין)). לאחר עיון בבקשת רשות הערר ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. המבקש מנסה לשוות לבקשת רשות הערר נופך עקרוני, עת נטען על ידו כי דרושה הכרעה בשאלת מהותם של "הטעמים המיוחדים", המנויים בסעיף 22 לחוק המעצרים. ואולם, כפי שציינתי בעבר, אין מדובר בשאלה המצדיקה דיון בפני ערכאה שלישית, כאשר כל מקרה יידון לגופו ועל-פי נסיבותיו (בש"פ 3670/17 אהרון נ' מדינת ישראל (7.6.2017); וראו גם בש"פ 2472/16 זיתוני נ' מדינת ישראל (3.4.2016)). זאת ועוד, סבורני כי הבקשה אינה מגלה כל נסיבה מיוחדת המצדיקה מתן רשות ערר, שכן היא עוסקת ביישומן של ההלכות הקיימות על עניינו של המבקש, הא ותו לא. די בטעמים אלו כשלעצמם, כדי לדחות את הבקשה.

9. למעלה מן הדרוש, אתייחס בקצרה לטענותיו של המבקש לגופו של עניין. כלל ידוע הוא, כי בית המשפט אינו כבול להמלצות גורמים מקצועיים שונים, כגון שירות המבחן, חרף המשקל אשר יינתן, ככלל, להמלצות אלו (עניין יאסין; בש"פ 7465/15 אבו עסב נ' מדינת ישראל (12.11.2015); בש"פ 7873/12 פלוני נ' מדינת ישראל (20.11.2012)). לפיכך, אין לקבל את טענת ההסתמכות שהעלה המבקש, על יסוד הפנייתו לשירות המבחן ולמנהלת האיזוק האלקטרוני.

עוד אוסיף, כי אין כל ממש בטענתו של המבקש לפיה בית המשפט המחוזי לא נדרש באופן מעמיק לסוגיית הראיות, לכאורה, בעבירות הספקת הסמים. בית המשפט המחוזי ציין בהחלטתו בערר, כי המבקש הודה בהחזקת סם במשקל של כ-40 גרם, כמות שבגינה קמה "חזקה שבחוק", לפיה אין מדובר בהחזקה לצורך שימוש עצמי. עוד הזכיר בית המשפט המחוזי בהחלטתו, כי מתיק החקירה עולה כי הסם שנתפס אצל המבקש היה מחולק ל-17 אריזות, וגם טענותיו של המבקש בעניין פרשנותם של תמלילי שיחות הטלפון, בעקבות האזנות הסתר שבוצעו לשיחותיו של המבקש, לא נעלמו מעיניו של בית המשפט המחוזי. יצוין, כי בית המשפט המחוזי אף היה ער לטענתו של המבקש בדבר הכרסום בעוצמת הראיות, עת נקבע כי כרסום זה, ככל שהוא קיים, "אין ביכולתו להפחית באופן ממשי מעוצמת הראיות". אף את טענתו של המבקש, לפיה מסוכנותו, ככל שהיא נוגעת לתיק עבירות הרכוש, ניתנת לאיין באמצעות חלופת המעצר שהוצעה, אין בידי לקבל. לא למותר הוא להזכיר, כי עסקינן במבקש בעל עבר פלילי שאיננו דל, אשר הורשע, בין היתר,

בשנת 2012, בעבירות של התפרצות למקום מגורים, בגינן הוא נדון לשלושה חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח, דבר אשר לא הרתיעו, לכאורה, מביצוע העבירות המיוחסות לו בתיק דנן. בנסיבות כגון דא, סבורני כי אין ליתן אמון במבקש, ולפיכך, לא מצאתי פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי לדחות את הערר ולהורות על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים.

10. לאור האמור במכלול, הבקשה לרשות הערר נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ב באב התשע"ז (14.8.2017).

שׁוֹפֵט
